

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА ІМЕНІ
ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи

_____ І. Б. Ковтун
(підпис) (ініціали, прізвище)

22 жовтня 2020 року
м.п.

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
з навчальної дисципліни
«ДЕРЖАВНО-УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування
галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування
за денною формою навчання**

м. Хмельницький
2020

ЗМІСТ

			Стор	
1.	Структура вивчення навчальної дисципліни		–	3
	1.1.	Тематичний план навчальної дисципліни	–	3
	1.2.	Лекції		4
	1.3.	Семінарські (практичні) заняття	–	6
	1.4.	Самостійна робота студентів	–	13
	1.5.	Індивідуальні завдання	–	17
	1.6.	Підсумковий контроль	–	17
2.	Схема нарахування балів		–	20
3.	Рекомендовані джерела		–	21
4.	Інформаційні ресурси в Інтернеті		–	23

1. Структура вивчення навчальної дисципліни

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усьо го	у тому числі				
		л	с	лаб	Інд	с.р.		л	с	лаб	Інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Державно-управлінські рішення в державному управлінні	6	2	2	-	-	2	7,1	0,6	0,5	-	-	6
Тема 2. Основи теорії державно-управлінських рішень	11	4	4	-	-	3	9,9	1,0	0,9	-	-	8
Тема 3. Еволюція теорії управлінської діяльності в контексті державно-управлінських рішень	11	4	4	-	-	3	8,7	1,0	0,7	-	-	7
Тема 4. Методологічні засади державно-управлінських рішень	6	2	2	-	-	2	7,1	0,6	0,5	-	-	6
Тема 5. Державотворчі рішення в системі державного управління	6	2	2	-	-	2	7,1	0,6	0,5	-	-	6
Тема 6. Програмно-цільові державно-управлінські рішення	12	4	4	-	-	4	7,7	1,0	0,7	-	-	6
Тема 7. Планування нормативно-правових рішень	6	2	2	-	-	2	7,1	0,6	0,5	-	-	6
Тема 8. Державно-управлінські рішення в умовах адміністративного реформування	6	2	2	-	-	2	7,1	0,6	0,5	-	-	6
Тема 9. Централізація та децентралізація державного управління в Україні	7	2	2	-	-	3	7,1	0,6	0,5	-	-	6
Тема 10. Місцеве самоврядування та його особлива роль у державному управлінні	6	2	2	-	-	2	7,1	0,6	0,5	-	-	6

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 11. Керівник у процесах прийняття державно-управлінських рішень	6	2	2	-	-	2	7,1	0,6	0,5	-	-	6
Тема 12. Інформаційно-аналітичні структури в органах державної влади та в органах місцевого самоврядування	6	2	2	-	-	2	7,1	0,6	0,5	-	-	6
Тема 13. Організація контролю державно-управлінських рішень	6	2	2	-	-	2	7,1	0,6	0,5	-	-	6
Тема 14. Визначення напрямів удосконалення державно-управлінських рішень	10	4	4	-	-	2	7,7	1,0	0,7	-	-	6
Усього годин	105	36	36	-	-	33	105	10	8	-	-	87

1.2. Лекції

№ з/п	Назва і план теми	Денна форма
1	2	3
1.	Державно-управлінські рішення в державному управлінні	2
1.1.	Державне управління як функціональне середовище прийняття управлінських рішень в контексті сучасних завдань його розвитку.	
1.2.	Управлінські рішення в процесах державного управління.	
1.3.	Визначення та класифікація державно-управлінських рішень.	
1.4.	Конституційні засади прийняття державно-управлінських рішень	
2.	Основи теорії державно-управлінських рішень	4
2.1.	Основні підходи в сучасній управлінській діяльності.	
2.2.	Теорії, концепції та ідеї щодо прийняття управлінських рішень.	
2.3.	Закономірності, принципи та чинники вибору як підґрунтя державно-управлінських рішень.	
2.4.	Базові моделі науково обґрунтованого управління в соціальних системах	
3.	Еволюція теорії управлінської діяльності в контексті державно-управлінських рішень	4
3.1.	Системно-ситуаційне відображення управлінської діяльності.	
3.2.	Основні концепції ієрархічного відображення соціальних систем.	
3.3.	Моделі діяльності як інструменту дослідження суб'єкт-об'єктних відносин.	
3.4.	Моделі діяльності на основі системного взаємозв'язку теорії та практики.	
3.5.	Глобалізаційний вплив на державно-управлінські рішення.	
4.	Методологічні засади державно-управлінських рішень	2

4.1.	Проблемний аналіз державного управління	
4.2.	Підходи та аналітичні методи вирішення типових проблем у соціальних системах.	
1	2	3
4.3.	Методологічні засоби інноваційних досліджень суспільного розвитку	
5.	Державотворчі рішення в системі державного управління	2
5.1.	Рішення з цілепокладання.	
5.2.	Функції держави та рішення щодо їх реалізації.	
5.3.	Рішення з проведення політичної реформи.	
6.	Програмно-цільові державно-управлінські рішення	4
6.1.	Методологічні підходи до розроблення програмно-цільових рішень.	
6.2.	Вибір та обґрунтування пріоритетів при формуванні програмно-цільових рішень.	
6.3.	Моделювання як інструмент підтримки формування рішень при виборі пріоритетів економічної політики.	
6.4.	Умови та схеми застосування проблемно-орієнтованих методів у практиці програмно-цільового управління.	
7.	Планування нормативно-правових рішень	2
7.1.	Загальні підходи до планування нормативно-правових рішень.	
7.2.	Проблемно-орієнтовані підходи до планування нормативно-правових рішень.	
7.3.	Перспективні напрями розвитку та систематизації проблемно-орієнтованих нормативно-правових баз.	
8.	Державно-управлінські рішення з адміністративного реформування	2
8.1.	Сутність адміністративного реформування.	
8.2.	Аналіз зарубіжного досвіду адміністративного реформування.	
8.3.	Концептуальні засади проведення адміністративної реформи в Україні.	
8.4.	Суть адміністративної реформи в Україні у 2020 році.	
9.	Централізація та децентралізація державного управління в Україні	2
9.1.	Централізація та децентралізація у структурній організації державного управління.	
9.2.	Процеси децентралізації та розподіл повноважень між органами місцевої та центральної влади в європейських країнах.	
9.3.	Ресурси регіонального розвитку та їх роль у визначенні стратегічних пріоритетів держави.	
9.4.	Територіальні органи центральних органів виконавчої влади.	
9.5.	Категорії посад та ранги державних службовців центральних органів виконавчої влади.	
10.	Міське самоврядування та його особлива роль у державному управлінні	2
10.1.	Світові моделі та наукові теорії розвитку місцевого самоврядування як форми реального народовладдя.	
10.2.	Правовий статус органів місцевого самоврядування в системі державного управління.	
10.3.	Система місцевого самоврядування в Україні.	
10.4.	Класифікація посад в органах місцевого самоврядування та порядок присвоєння рангів посадовим особам органів місцевого самоврядування.	
11.	Керівник у процесах прийняття державно-управлінських рішень	2
11.1.	Базові моделі дослідження проблеми удосконалення діяльності	

11.2.	керівника в органах державної влади та управління. Управлінські компетентності державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування.	
11.3.	Пріоритетні напрями вдосконалення діяльності керівника в органах державної влади та управління України	
1	2	
12.	Інформаційно-аналітичні структури в органах державної влади та в органах місцевого самоврядування	2
12.1.	Суть та особливості інформаційно-аналітичної роботи.	
12.2.	Інформаційно-аналітичні структури в органах державної влади та органах місцевого самоврядування як обов'язковий елемент ефективного державного управління.	
12.3.	Проблеми та перспективи інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади та органів місцевого самоврядування.	
13.	Організація контролю та оцінка державно-управлінських рішень	2
13.1.	Загальна характеристика та принципи реалізації функції контролю.	
13.2.	Світові стандарти системи контролю.	
13.3.	Розвиток системи контролю у сфері державного управління в Україні.	
13.4.	Зміст ефективності діяльності органів державної влади. Методи оцінки ефективності роботи органів державної влади при прийнятті державно-управлінських рішень.	
14.	Визначення напрямів удосконалення державно-управлінських рішень	4
14.1.	Використання моделей процесу управління та діяльності для визначення напрямів удосконалення державно-управлінських рішень.	
14.2.	Визначення напрямів удосконалення державно-управлінських рішень на підставі аналізу особливостей управлінської діяльності.	
14.3.	Аналітичне забезпечення державно-управлінських рішень.	
14.4.	Консультавання в державному управлінні.	
14.5.	Формування комплексних і професійних програм підготовки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування	
	Усього	36

1.3. Семінарські заняття

Семінарське заняття 1

Тема 1: Державно-управлінські рішення в державному управлінні

Питання для усного опитування та дискусії

1. Державне управління як функціональне середовище прийняття управлінських рішень в контексті сучасних завдань його розвитку.
2. Управлінські рішення в процесах державного управління.
3. Визначення та класифікація державно-управлінських рішень.
4. Конституційні засади прийняття державно-управлінських рішень

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: державне управління, процес державного управління, державно-управлінські рішення, моделі державного управління, форми державного управління, державне будівництво, державні стратегії, державна політика, адміністративне управління.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- системний підхід до державного управління;
- модель державного управління, сформована на основі діяльнісного підходу;
- чинники результативності державного управління;
- основні ознаки державно-управлінських рішень,
- основні напрями та процеси державного управління.

Семінарське заняття 2 - 3

Тема 2: Основи теорії державно-управлінських рішень

Питання для усного опитування та дискусії

1. Основні підходи в сучасній управлінській діяльності.
2. Теорії, концепції та ідеї щодо прийняття управлінських рішень.
3. Закономірності, принципи та чинники вибору як підґрунтя державно-управлінських рішень
4. Базові моделі науково обґрунтованого управління в соціальних системах

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: управлінські технології, нормативна або раціональна теорія, поведінська або психологічна теорія, ефективність управлінських рішень.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- системний підхід в соціальному управлінні;
- методологія ситуаційного підходу в державному управлінні;
- управління як безперервний циклічний процес;
- удосконалення управлінських технологій державного управління;
- технології прийняття та реалізації управлінських рішень;
- методи сучасної теорії нечітких множин та систем;
- теорії мотивації та їх використання в державному управлінні.

Семінарське заняття 4-5

Тема 3: Еволюція теорії управлінської діяльності в контексті державно-управлінських рішень

Питання для усного опитування та дискусії

1. Системно-ситуаційне відображення управлінської діяльності.
2. Основні концепції ієрархічного відображення соціальних систем
3. Розгляд моделей діяльності як інструменту дослідження суб'єкт-об'єктних відносин
4. Аналіз розвитку соціальних систем з позицій оцінки сфер їх впливу за результатами діяльності
5. Аналіз моделей діяльності на основі системного взаємозв'язку теорії та практики.
6. Глобалізаційний вплив на державно-управлінські рішення.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: системний підхід, суб'єкт та об'єкт управління, концепція, цілі, модель

«дерево рішень», функції управління, моделі конкретизації,

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- ієрархією базових елементів управління;
- класичну модель діяльності;
- модель типу "дерева цілей";
- методу "інтеграції дерева цілей і поля діяльності об'єкта управління";
- матриця станів та тенденцій розвитку соціальної системи;
- системно-ситуаційне відображення соціальних-систем у вигляді сфер впливу;
- методу "типізації структур і завдань програмно-цілевих.

Семінарське заняття 6

Тема 4: Методологічні засади державно-управлінських рішень

Питання для усного опитування та дискусії

1. Проблемний аналіз державного управління
2. Підходи та аналітичні методи вирішення типових проблем у соціальних системах
3. Методологічні засоби інноваційних досліджень суспільного розвитку

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: діагностика проблем, вибір критеріїв та обмежень, вибір альтернатив, оцінка альтернатив, ефективність, економічність, обґрунтованість, реальність рішень, взаємозалежність рішень.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- схема прийняття управлінського рішення;
- основні причини невиконання рішень;
- контроль виконання рішень.

Семінарське заняття 7

Тема 5: Державотворчі рішення в системі державного управління

Питання для усного опитування та дискусії

1. Рішення з цілепокладання.
2. Функції держави та рішення щодо їх реалізації.
3. Рішення з проведення політичної реформи.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: державотворення, принципи цілепокладання, забезпечуючі функції, виборчі системи, форми правління.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- базові напрями державного управління;
- основні завдання цілепокладання на державному рівні;
- формування дерева цілей держави;
- основні функції держави;
- особливості реорганізації виборчої системи.

Семінарське заняття 8-9

Тема 6: Програмно-цільові державно-управлінські рішення

Питання для усного опитування та дискусії

1. Методологічні підходи до розроблення програмно-цільових рішень.
2. Вибір та обґрунтування пріоритетів при формуванні програмно-цільових рішень.
3. Моделювання як інструмент підтримки формування рішень при виборі пріоритетів економічної політики
4. Умови та схеми застосування проблемно-орієнтованих методів у практиці програмно-цільового управління

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: державна програма, державний проект, національні проекти, управління проектами, мережеві методи, функціонально-вартісний аналіз, методи експертних оцінок, методи інтеграції дерева цілей і поля діяльності об'єкта управління.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- технологія розробки програмно-цільових управлінських рішень;
- основні принципи формування державних програм;
- загальна методико-технологічна схема розроблення програм державного рівня;
- основні вимоги до програм та проектів державного рівня;
- вибір першочергових (пріоритетних) заходів.

Семінарське заняття 10

Тема 7: Планування нормативно-правових рішень

Питання для усного опитування та дискусії

1. Загальні підходи до планування нормативно-правових рішень.
2. Проблемно-орієнтовані підходи до планування нормативно-правових рішень.
3. Перспективні напрями розвитку та систематизації проблемно-орієнтованих нормативно-правових баз.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: нормотворчість, планування, системно-правовий аналіз, ситуаційно-діяльнісний аналіз, формально-логічний аналіз, прогнозування.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- основні форми документів при плануванні на державному, регіональному та галузевому рівнях;
- форми планування нормотворчості на державному рівні;
- методологічна основа дослідження нормативно-правових баз;
- основні напрями удосконалення та розвитку проблемно-орієнтованих нормативно-правових баз.

Семінарське заняття 11

Тема 8: Державно-управлінські рішення з адміністративного реформування

Питання для усного опитування та дискусії

1. Сутність адміністративного реформування та генезис адміністративної реформи в Україні.
2. Централізація та децентралізація в структурній організації державного управління.
3. Суть сучасної адміністративної реформи України (2020 рік).
4. Територіальні органи центральних органів виконавчої влади.
5. Категорії посад та ранги державних службовців центральних органів виконавчої влади.

Практичне завдання:

Підготувати доповідь (презентацію) на тему «Практика адміністративного реформування в країнах Європи». Вибір країн самостійно.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: адміністративна реформа, адміністративно-територіальний устрій, муніципальна реформа.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- елементи та аспекти механізму державного управління, що підлягають реформуванню;
- адміністративні реформи в різних країнах;
- напрями проведення адміністративної реформи в країнах Західної Європи;
- загальні тенденції для сучасних адміністративних реформ;
- основні аспекти Концепції адміністративної реформи в Україні;
- завдання адміністративної реформи в Україні;
- мета (місія) адміністративної реформи в Україні.

Семінарське заняття 12

Тема 9. Централізація та децентралізація державного управління в Україні

Питання для усного опитування та дискусії

1. Централізація та децентралізація у структурній організації державного управління.
2. Процеси децентралізації та розподіл повноважень між органами місцевої та центральної влади в європейських країнах
3. Ресурси регіонального розвитку та їх роль у визначенні стратегічних пріоритетів держави
4. Територіальні органи центральних органів виконавчої влади

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: централізація, децентралізація, система державного управління, територіальні органи, ресурси регіонального розвитку, стратегічні пріоритети.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- централізація та децентралізація;
- розподіл повноважень між органами влади;

- принципи децентралізації;
- ресурси регіонального розвитку;
- територіальні органи;
- функції органів Державного казначейства України.

Семінарське заняття 13

Тема 10: Місцеве самоврядування та його особлива роль у державному управлінні

Питання для усного опитування та дискусії

1. Світові моделі та наукові теорії розвитку місцевого самоврядування як форми реального народовладдя.
2. Правовий статус органів місцевого самоврядування в системі державного управління.
3. Система місцевого самоврядування в Україні.
4. Класифікація посад в органах місцевого самоврядування та порядок присвоєння рангів посадовим особам органів місцевого самоврядування.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: місьцеве самоврядування, модель місцевого самоврядування, територіальна громада, ранг, посада, функції органів самоорганізації населення.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- світові моделі місцевого самоврядування;
- теорія місцевого самоврядування;
- Європейська Хартія місцевого самоврядування;
- територіальна громада;
- функції органів самоорганізації населення;
- посади в органах місцевого самоврядування;
- порядок присвоєння рангів посадовим особам ОМС.

Семінарське заняття 14

Тема 11: Керівник у процесах прийняття державно-управлінських рішень

Питання для усного опитування та дискусії

1. Базові моделі дослідження проблеми удосконалення діяльності керівника в органах державної влади та управління
2. Управлінські компетентності державних службовців
3. Пріоритетні напрями вдосконалення діяльності керівника в органах державної влади та управління України

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: керівництво, вплив, влада, відповідальність, повноваження, стиль керівництва, авторитарний стиль, демократичний стиль, ліберальний стиль.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- особливості керівництва, його сутність та роль в діяльності організації;
- сутність влади та її підґрунтя;

- особливості встановлення відповідальності посадових осіб;
- недоліки командно-адміністративної системи управління;
- модель адміністративної культури;
- стилі управлінської діяльності в органах державної влади;
- заходи удосконалення роботи керівника в органах державної влади.

Семінарське заняття 15

Тема 12. Інформаційно-аналітичні структури в органах державної влади та в органах місцевого самоврядування

Питання для усного опитування та дискусії

1. Суть та особливості інформаційно-аналітичної роботи
2. Інформаційно-аналітичні структури в органах державної влади та органах місцевого самоврядування як обов'язковий елемент ефективного державного управління
3. Проблеми та перспективи інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади та органів місцевого самоврядування

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: інформаційно робота, технології, інформаційно-аналітичні структури, напрямками державної політики.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- особливості інформаційно-аналітичної роботи;
- інформаційно-аналітичні технології;
- проблеми інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади та органів місцевого самоврядування;
- чинників, які ускладнюють здійснення інформаційно-аналітичної роботи;
- головними проблемами для інтеграції інформаційно-аналітичного забезпечення;
- пріоритетними напрямками державної політики України.

Семінарське заняття 16

Тема 13: Організація контролю та оцінка державно-управлінських рішень

Питання для усного опитування та дискусії

1. Загальна характеристика та принципи реалізації функції контролю.
2. Світові стандарти системи контролю.
3. Розвиток системи контролю у сфері державного управління в Україні.
4. Зміст ефективності діяльності органів державної влади. Методи оцінки ефективності роботи органів державної влади при прийнятті державно-управлінських рішень.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: контроль, стандарт, коригування, порівняння результатів, оцінка, облік, відхилення, принципи контролю, аудит, конституційний контроль, парламентський контроль, судовий контроль, державний фінансовий контроль, прокурорський нагляд, громадський контроль.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- класичний процес контролю;
- основні види контролю;
- принципи контролю в державному управлінні;
- Директива стандартів внутрішнього контролю, розроблена Міжнародною організацією вищих аудиторських установ (МОВАУ, 1992 р.);
- основні стандарти директиви МОВАУ;
- забезпечення ефективності контролю на державному рівні.

Семінарське заняття 17-18

Тема 14. Визначення напрямів удосконалення державно-управлінських рішень

Питання для усного опитування та дискусії

1. Використання моделей процесу управління та діяльності для визначення напрямів удосконалення державно-управлінських рішень.
2. Визначення напрямів удосконалення державно-управлінських рішень на підставі аналізу особливостей управлінської діяльності.
3. Аналітичне забезпечення державно-управлінських рішень.
4. Консультування в державному управлінні.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: завдання, інформація, рішення, комунікації, «управлінські патології», аналітичне забезпечення прийняття державно-управлінських рішень, аналітична робота, системний аналіз, декомпозиція, редукція, формалізація, експертиза, моніторинг.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- типова модель процесу виконання управлінського завдання;
- основні чинники впливу на формування та реалізацію управлінських рішень;
- напрями удосконалення державно-управлінських рішень;
- загальна характеристика видів діяльності організації у системі державного управління, що потребують аналітичного забезпечення;
- найпоширеніші методи аналізу;
- створення та ведення проблемно-орієнтованого інформаційно-методичного ресурсу;
- сучасна концепція аналізу проблем державного рівня;
- ефективність аналітичної роботи.

1.4. Самостійна робота студентів

Самостійна робота студента є однією з основних складових оволодіння навчальним матеріалом і виконується в позааудиторний час, передбачений тематичним планом навчальної дисципліни.

Під час вивчення навчальної дисципліни студенти повинні навчитися самостійно мислити, поглиблювати засвоєні теоретичні знання, опанувати практичні навички прийняття управлінських рішень. Відповіді на питання повинні бути стисло законспектовані (у друкованому вигляді) з обов'язковими посилання на використані джерела.

Тема 1. Державно-управлінські рішення в державному управлінні

Назвіть і поясніть головні риси державно-управлінських рішень. В чому полягає їх відмінність від інших типів рішень? Результати подайте у вигляді таблиці.

Таблиця 1

Риси державно-управлінських рішень

№ з/п	Головні риси державно-управлінських рішень	Відмінність від інших типів рішень
1.	...	...
...	...	...

Тема 2. Основи теорії державно-управлінських рішень

Наведіть приклади державно-управлінських рішень з проблем державного будівництва (державотворення), з формування державної політики, з адміністративного управління, визначте їх основні ознаки, до якого класу вони відносяться, який стиль управлінського рішення застосовувався при їх прийнятті. Результати подайте у вигляді таблиці.

Таблиця 2

Державно-управлінські рішення	Основні ознаки рішень	Стиль прийняття рішень	Приклади рішень
- з проблем державного будівництва	...	...	...
- з формування державної політики			
- адміністративного управління			

Тема 3: Еволюція теорії управлінської діяльності в контексті державно-управлінських рішень

1. Охарактеризуйте основні концепції ієрархічного відображення соціальних систем
2. Охарактеризуйте модель типу "дерева цілей"
3. Дайте характеристику методу "типізації структур і завдань програмно-цільових рішень".

Тема 4: Методологічні засади державно-управлінських рішень

1. Охарактеризуйте методи управління заповнивши таблицю 3

Таблиця 3

	<i>Назва методи</i>	<i>Характеристика</i>
1.	Експертних оцінок	...
2.	Метод сценарію	...
	...	...

2. Охарактеризуйте чинники формування ефективних команд в організаціях.
3. Охарактеризуйте структуру проблемного поля державного управління

Тема 5. Державотворчі рішення в системі державного управління

Охарактеризуйте переваги та недоліки пропорційної та мажоритарно-пропорційної виборчих систем. Результати подайте у вигляді таблиці.

Таблиця 4

Пропорційна виборча система

Критерії для порівняння	Переваги	Недоліки

Таблиця 5

Мажоритарно-пропорційна виборча система

Критерії для порівняння	Переваги	Недоліки

Тема 6. Програмно-цільові державно-управлінські рішення

Проаналізуйте виконання програми соціально-економічного розвитку Хмельницької області за попередній календарний рік за показниками, поданими у таблиці 6.

Таблиця 6

Основні показники економічного і соціального розвитку
Хмельницької області на _____ рік

Показники	Одиниця виміру	_____рік	_____рік, очікуванні дані	_____рік прогноз	Темп приросту (зменшення) _____рік у % до _____року
Обсяг реалізованої промислової продукції у діючих цінах, усього:	млн. грн.				
Індекс промислового виробництва	%				
Індекс споживчих цін	%				
Середньомісячна заробітна плата одного штатного працівника	грн.				
...	...	...	...	...	...

Тема 7. Планування нормативно-правових рішень

1. Нормативно-правові акти як «державно-управлінське» рішення.
2. Алгоритм прийняття нормативно-правових актів. Класифікація норм.
3. Основні підходи до планування нормотворчості в Україні.
4. Методика створення нових нормативно-правових баз.
5. Процедура прийняття нормативно-правових державно-управлінських рішень.

Тема 8. Державно-управлінські рішення з адміністративного реформування

Проаналізуйте стан адміністративної реформи в Україні за останні роки. Використовуйте такі критерії:

- необхідність та передумови проведення адміністративного реформування;
- цілі та завдання;
- основні напрями та пріоритети реформування адміністративної системи в Україні;
- нормативно-правове забезпечення адміністративної реформи.

Тема 9. Централізація та децентралізація державного управління в Україні

1. Охарактеризуйте основні переваги та недоліки централізації та децентралізації. Відповідь подайте у формі таблиці.
2. Охарактеризуйте досвід будь-якої країни у розвитку децентралізації або централізації.

Тема 10: Місцеве самоврядування та його особлива роль у державному управлінні

1. Охарактеризуйте основні моделі світового розвитку заповнивши таблицю 7.

Таблиця 7

	Назва	Характеристика	Назва країн, яким дана модель притаманна
1.	Англо-саксонська		
2.	Романо-германська		

3.	Іберійська модель		
4.	Радянська модель		
5.	Змішана модель		

2. Охарактеризуйте основні теорії місцевого самоврядування заповнивши таблицю 8.

Таблиця 8

	<i>Назва</i>	<i>Характеристика</i>
1.	Громадівська теорії	
2.	Громадсько-господарська теорія	
3.	Державницька теорія	
4.	Теорія самоврядних одиниць як юридичних осіб	
5.	Теорія муніципального дуалізму	

Тема 11. Керівник у процесах прийняття державно-управлінських рішень

1. Вимоги до керівника у процесах прийняття державно-управлінських рішень.
2. Два типи керівника: системний аналітик і керівник.
3. Чинники, що впливають на прийняття рішення.
4. Три умови прийняття рішень: стан впевненості або визначеності; стан ризику; стан повної непевності або невизначеності.
5. Моделі прийняття рішень (класична модель, поведінкова модель, ірраціональна модель). Характеристику моделей подайте у вигляді таблиці.

Таблиця 8

Моделі прийняття державно-управлінських рішень

Назва моделі	Базові поняття	Характеристика моделі	Сфера застосування
класична			
поведінкова			
ірраціональна			

Тема 12. Інформаційно-аналітичні структури в органах державної влади та в органах місцевого самоврядування

1. Опишіть проблеми інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади та органів місцевого самоврядування.
2. Назвіть пріоритетні напрями державної політики України для створення інтегрованої інформаційно-аналітичної системи

Тема 13. Організація контролю та оцінка державно-управлінських рішень

1. Система “ключових показників ефективності” в процесі прийняття та реалізації рішень.
2. Ефективність модернізації системи місцевого самоврядування в Україні: цілі, завдання, методи і якості реалізація рішень.
3. Оцінювання територіального впливу рішень.

Тема 14. Визначення напрямів удосконалення державно-управлінських рішень

1. Моделі процесу управління та діяльності для визначення напрямів удосконалення державно-управлінських рішень.
2. Напрями удосконалення державно-управлінських рішень на підставі аналізу особливостей управлінської діяльності.

3. Формування комплексних і професійних програм підготовки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування.

1.5. Індивідуальні завдання

1.5.1. Умови виконання завдань

Індивідуальні завдання передбачаються у формі реферату та обирається студентом добровільно або закріплюється за студентом викладачем і виконується за ustalеними вимогами.

1.5.2. Теми завдань

Тематика рефератів

1. Державно-управлінські рішення як об'єкт політичного прогнозування.
2. Сутність і механізм прийняття державно-управлінських рішень.
3. Ефективність державно-управлінських рішень як необхідна умова формування альтернативної цивілізації.
4. Застосування системного аналізу в процесі прийняття державно-управлінських рішень.
5. Чинники впливу та обмеження прийняття державно-управлінських рішень.
6. Модель раціонального прийняття рішень.
7. Роль інформаційних ресурсів у державно-управлінській діяльності.
8. Організаційне та інформаційне забезпечення якості державно-управлінських рішень.
9. Моделювання як інструмент підтримки прийняття державно-управлінських рішень.
10. Засоби забезпечення ефективності організації і вимоги до процедури ухвалення державно-управлінських рішень.
11. Участь громадськості у підготовці та прийнятті управлінських рішень
12. Контроль виконання і виконавська дисципліна при реалізації управлінських рішень
13. Закордонний досвід прийняття управлінських рішень в умовах глобалізації
14. Управлінський контроль та ефективність прийняття управлінських рішень
15. Соціальна ефективність управлінських рішень: механізми реалізації та документаційне забезпечення процесу
16. Культура комунікацій і прийняття управлінських рішень в державному управлінні
17. Особливості інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень органами публічної влади
18. Етичні норми прийняття управлінських рішень
19. Механізми взаємодії органів публічної влади в процесі прийняття управлінських рішень
20. Характеристика етапів прийняття управлінських рішень

1.5.3. Методичні рекомендації до виконання індивідуальних завдань

Метою виконання рефератів є закріплення і систематизація студентами отриманих знань у процесі участі в аудиторних заняттях і самостійної роботи.

Для виконання рефератів студенти повинні використовувати законодавчі та підзаконні акти, інструктивно-методичні матеріали, науково-монографічну літературу, статистичні дані, аналітичну інформацію органів управління, а також практику та специфіку діяльності установ.

Робота виконується комп'ютерним способом з одностороннім розміщенням тексту на папері формату А4 (210 мм x 297 мм) з дотриманням прийнятих у діловодстві стандартних берегів : лівого – 30 мм, верхнього та нижнього – 20 мм, правого – не менше 10 мм.

Обсяг роботи має забезпечувати належне висвітлення теми і не повинен перевищувати: реферату – 5-7, творчої наукової роботи – 14-16 сторінок друкованого тексту шрифтом Times New Roman кеглем 14 з півторачним міжрядковим інтервалом.

Робота починається з титульного аркуша. Нумерація аркушів роботи починається з титульного аркуша. Номер на титульному аркуші не проставляється. В тексті реферату вступ, розділи та висновки структурно не виділяються. Після тексту реферату подається список використаних джерел, нижче якого рукописним способом зазначаються дата виконання реферату і особистий підпис студента. Обсяг реферату має складати не більше 15 сторінок.

1.6. Підсумковий контроль

1.6.1. Питання для підсумкового контролю

1. Державне управління як функціональне середовище прийняття управлінських рішень в контексті сучасних завдань його розвитку.
2. Управлінські рішення в процесах державного управління.
3. Визначення та класифікація державно-управлінських рішень.
4. Конституційні засади прийняття державно-управлінських рішень.
5. Модель (паспорт, портрет) системи державного управління в Україні.
6. Конституційні засади прийняття державно-управлінських рішень
7. Основні ознаки держави.
8. Основні підходи в сучасній управлінській діяльності.
9. Теорії, концепції та ідеї щодо прийняття управлінських рішень.
10. Моделі прийняття державно-управлінських рішень.
11. Роль керівника в прийнятті та реалізації державно-управлінських рішень.
12. Закономірності та чинники вибору як підґрунтя державно-управлінських рішень.
13. Принципи здійснення управлінських процесів та державно-управлінських рішень.
14. Базові моделі науково обґрунтованого управління в соціальних системах.
  - a. Модель циклу управління.
  - b. Модель процесу управління.
  - c. Модель логіки процесу управління.
15. Процес прийняття державно-управлінських рішень.
16. Чинники, що впливають на процес прийняття державно-управлінських рішень.
17. Вимоги до державно-управлінських рішень.
18. Контроль за виконанням державно-управлінських рішень.
19. Підходи та аналітичні методи вирішення типових проблем при формуванні державно-управлінських рішень.
20. Характеристика рішень, що піддаються і не піддаються програмуванню.
21. Методи прийняття рішень для неструктурованих проблем.
22. Рішення з цілепокладання
23. Функції держави та рішення щодо їх реалізації
24. Рішення з проведення політичної реформи
25. Порівняльний аналіз виборчих систем
26. Порівняльний аналіз форм управління
27. Методологічні підходи до розроблення програмно-цільових рішень
28. Вибір та обґрунтування пріоритетів при формуванні програмно-цільових рішень
29. Етапи формування проектів та програм
30. Основні вимоги до проектів та програм
31. Моделювання як інструмент підтримки формування рішень при виборі пріоритетів економічної політики.
32. Глобалізаційний вплив на державно-управлінські рішення.
33. Умови та схеми застосування проблемно-орієнтованих методів у практиці програмно-цільового управління.

- a. Метод «інтеграції дерева цілей і поля діяльності».
  - b. Метод «оцінювання тенденцій розвитку» на основі матриці станів і тенденцій розвитку.
  - c. Метод «типізації структур і завдань програмно-цільових рішень».
34. Загальні підходи до планування нормативно-правових рішень.
  35. Проблемно-орієнтовані підходи до планування нормативно-правових рішень.
  36. Перспективні напрями розвитку та систематизації проблемно-орієнтованих нормативно-правових баз.
  37. Етапи нормотворчого процесу
  38. Сутність адміністративного реформування
  39. Аналіз зарубіжного досвіду адміністративного реформування
  40. Концептуальні засади проведення адміністративної реформи в Україні
  41. Суть адміністративної реформи в Україні у 2020 році
  42. Аналіз адміністративних (адміністративно-територіальних) реформ
  43. Централізація та децентралізація у структурній організації державного управління
  44. Процеси децентралізації та розподіл повноважень між органами місцевої та центральної влади в європейських країнах
  45. Ресурси регіонального розвитку та їх роль у визначенні стратегічних пріоритетів держави
  46. Територіальні органи центральних органів виконавчої влади
  47. Категорії посад та ранги державних службовців центральних органів виконавчої влади
  48. Світові моделі та наукові теорії розвитку місцевого самоврядування як форми реального народовладдя
  49. Правовий статус органів місцевого самоврядування в системі державного управління
  50. Система місцевого самоврядування в Україні
  51. Класифікація посад в органах місцевого самоврядування та порядок присвоєння рангів посадовим особам органів місцевого самоврядування.
  52. Базові моделі дослідження проблеми удосконалення діяльності керівника в органах державної влади та управління
  53. Управлінські компетентності державних службовців
  54. Пріоритетні напрями вдосконалення діяльності керівника в органах державної влади та управління України
  55. Заходи з підвищення відповідальності керівника в органах державної влади та управління
  56. Негативні якості в діяльності керівника в органах державної влади та управління
  57. Пріоритетні напрями кадрової політики в державній службі
  58. Суть та особливості інформаційно-аналітичної роботи
  59. Інформаційно-аналітичні структури в органах державної влади та органах місцевого самоврядування як обов'язковий елемент ефективного державного управління
  60. Проблеми та перспективи інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади та органів місцевого самоврядування
  61. Загальна характеристика та принципи реалізації функції контролю
  62. Світові стандарти системи контролю
  63. Розвиток системи контролю у сфері державного управління в Україні
  64. Концептуальні підходи до оцінки ефективності системи управління
  65. Способи, підходи і прийоми для ефективної організації прийняття державно-управлінських рішень
  66. Зміст ефективності діяльності органів державної влади
  67. Методи оцінки ефективності роботи органів державної влади в контексті прийняття державно-управлінських рішень

68. Використання моделей процесу управління та діяльності для визначення напрямів удосконалення державно-управлінських рішень
69. Визначення напрямів удосконалення державно-управлінських рішень на підставі аналізу особливостей управлінської діяльності
70. Аналітичне забезпечення державно-управлінських рішень
71. Удосконалення механізмів прийняття та реалізації державно-управлінських рішень
72. Організаційне та інформаційне забезпечення якості державно-управлінських рішень
73. Моделювання як інструмент підтримки прийняття державно-управлінських рішень
74. Засоби забезпечення ефективності організації і вимоги до процедури ухвалення державно-управлінських рішень
75. Зміст ефективності діяльності органів державної влади.
76. Методи оцінки ефективності роботи органів державної влади при прийнятті державно-управлінських рішень.

1.6.2. Приклад екзаменаційного білету

1. Визначення та класифікація державно-управлінських рішень.
2. Концептуальні засади проведення адміністративної реформи в Україні.
3. Методи оцінки ефективності роботи органів державної влади в контексті прийняття державно-управлінських рішень.

2. Схема нарахування балів

2.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

за результатами складання семестрового контролю
+
Додаткові бали

2.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 18 лекційних занять за денною формою навчання.

Отже, студент може набрати під час лекцій таку кількість балів:

Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій																		Усього балів
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
Денна	18	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1,0	1,0	10

2.3. З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 18 семінарських занять за денною формою навчання.

За результатами семінарського (практичного, лабораторного) заняття кожному студенту до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань студентів наведені у п.4.3.8. Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права (затвердженого 29 травня 2017 року, протокол № 14).

2.4. Перерозподіл кількості балів в межах максимально можливої кількості балів за самостійну роботу студентів, наведено в наступній таблиці:

14 тем	Номер теми														Усього балів
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Максимальна кількість балів за самостійну роботу	2	1	2	1	1	2	1	1	2	1	1	2	1	2	20

3. Рекомендовані джерела

3.1. Основні джерела

3.1.1. Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. (із змінами, внесеними Законами України від 08.12.2004 № 2222-IV, від 01.02.2011 № 2952-VI, від 19.09.2013 № 586-VII, від 21.02.2014 № 742-VII, від 02.06.2016 № 1401-VIII, від 07.02.2019 № 2680-VIII, від 03.09.2019 № 27-IX) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

2. Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: / <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/889-19/page5>.

3. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 р. // [Електронний ресурс] – Режим доступу: / <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2939-17.4>.

4. Про затвердження Класифікатора звернень громадян: Постанова Кабінету міністрів України від 24.09.2008 р. № 858 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=858-2008-%EF>
5. Про звернення громадян : Закон України від 02 жовтня 1996 р. № 393/96-ВР // [Електронний ресурс] – Режим доступу: / <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>.
6. Про інформацію: Закон України від 13 січня 2011 р. // [Електронний ресурс] – Режим доступу: / <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
7. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. // [Електронний ресурс] – Режим доступу: / <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>.
8. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09 квітня 1999 р. // [Електронний ресурс] – Режим доступу: / <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/586-14>.
9. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07 червня 2001 р. № 2493-III // [Електронний ресурс] – Режим доступу: / <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>

3.1.2. Література

10. Бакуменко В. Д. Державно-управлінські рішення : навч. посіб. / В. Д. Бакуменко. – К. : ВПЦ АМУ, 2012. – 344 с.
11. Борденюк В.І. Місьцеве самоврядування та державне управління: конституційно-правові основи співвідношення та взаємодії: Монографія. – К.: Парламентське вид-во, 2007. – 540с.
12. Гевко І.Б. Методи прийняття управлінських рішень: підручник. – К: Кондор, 2009. – 187с.
13. Державне та регіональне управління : навч.посібник/ А.Ф. Мельник, А.Ю. Васіна, О.П. Дудкіна; за заг. ред. А.Ф. Мельник. – Тернопіль. 2014. – 452 с.
14. Державне управління : європейські стандарти, досвід та адміністративне право/ Авер'янов В.Б., Дерещ В.А., Школик А.М. та ін.; За заг. ред. Авер'янова В.Б. – К.: Юстініан, 2007. – 228 с.
15. Державне управління : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. – К. ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. – Т. 1. – 564 с.
16. Інформаційно-аналітична діяльність в державному управлінні: навчально-методичні матеріали / Авт.: С. О. Телешун, І. В. Рейтерович. – К. : Вид-во НАДУ, 2013. – 44 с.
17. Орлів М. С. Підготовка і прийняття управлінських рішень : навч.-метод. матеріали / М. С. Орлів ; упоряд. Г. І. Бондаренко. – К. : НАДУ, 2013. – 40 с.
18. Петруня Ю. Є. Прийняття управлінських рішень : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Ю. Є. Петруня [та ін.] ; ред. Ю. Є. Петруня. - 2-ге вид. - К. : Центр учбової літератури, 2011. –214 с.

3.1.3. Допоміжні джерела

19. Проектний менеджмент у публічному управлінні : підручник / кол. авт. ; за наук. ред. Ю. П. Шарова. – Київ : НАДУ НАДУ, 2017. – 344 с.
20. Публічне управління в умовах інституційних змін : колективна монографія / За наук. редакції д. держ. упр. Р. В. Войтович та П.В. Ворони. Київ, 2018. 475 с. 36. Світові моделі державного управління: досвід для України : [наук. вид.] / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, С. В. Загороднюка, П. І. Крайніка [та ін.]. 2-ге вид. – Київ : НАДУ, 2015. – 612 с.

21. Система публічного управління в умовах децентралізації влади: механізми горизонтальної взаємодії : монографія / Л. Л. Приходченко, С. Є. Саханенко, П. І. Надолішній та ін. ; за заг. ред. Л. Л. Приходченко. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2017. – 332 с.

4. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Президента України [Електронний ресурс]. – Режим доступу – <https://www.president.gov.ua>
2. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу - <http://www.rada.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу – <https://www.kmu.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Державної аудиторської служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу – <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>.
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс] / Режим доступу: www.minfin.gov.ua.
6. Офіційний сайт Міністерство освіти і науки України. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>.
7. Офіційний сайт Національного агентства України з питань державної служби [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.nads.gov.ua>.
8. Офіційний сайт Національної академії державного управління при Президентіві України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.academy.kiev.ua>.
9. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу -<http://www.nbuv.gov.ua>

Розробники методичних рекомендацій:

Викладачі дисципліни:

завідувач кафедри публічного управління та адміністрування, доктор наук з державного управління, доцент,

_____ Е.В. Щепанський

02 жовтня 2020 року

доцент кафедри публічного управління та адміністрування, кандидат економічних наук, доцент,

_____ Л.В. Ваганова

02 жовтня 2020 року

викладач-стажист кафедри публічного управління та адміністрування

_____ І.А. Юричина

02 жовтня 2020 року

Схвалено кафедрою публічного управління та адміністрування 05 жовтня 2020 року, протокол № 2.

Завідувач кафедри _____ Е.В. Щепанський

05 жовтня 2020 року

Декан факультету управління та економіки

_____ Т.В. Терещенко

05 жовтня 2020 року

Погоджено методичною радою університету 22 жовтня 2020 року, протокол №2

Голова методичної ради _____ І.Б. Ковтун

22 жовтня 2020 року